

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

112. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Marko Lamberg

Toimitussihteeri: Heidi Kurvinen

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Seija Jalagin, Anu Lahtinen, Marko Tikka

Hallitus: Pauli Kettunen (pj.), Petri Karonen, Tiina Kinnunen,

Tuomo Lappalainen, Harri Rinta-aho, Janne Virkkunen (vpj.)

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

Historiallinen Aikakauskirja noudattaa tieteellistä vertaisarviointikäytäntöä.

www.historiallinenaikakauskirja.fi ■ ISSN 0018-2362

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

- Marko Lamberg*, Asiantuntijatieto ja valta 137
Pia Koivunen ja Marko Tikka, Mistä on pakko valita? 139

Elämää diktatuureissa

- Sami Suodenjoki*, Ilmianto valvonnan ilmapiirin lietsojana routavuosien Suomessa 143
Tuomas Laine-Frigren, Psykologia ja lastensuojelupolitiikka Unkarissa 1956 jälkeen 155
Ville Laamanen, Kulttuuridiplomatiaa Lubjankan varjossa – Olavi Paavolaisen kohtaamisia Neuvostoliitossa 1939 168
Raita Merivirta, Pakkosterilointeja ja slummien hävityksiä – Köyhä väestö ja kansalaisoikeuksien rajat poikkeustilan (1975–1977) Delhissä 180
Jari Eloranta ja Pavel Osinsky, Maailemansotien vaikutus vallankumouksiin Venäjällä, Suomessa, Espanjassa ja Kiinassa 193
Kimmo Elo, ”Tapaus Pakaslahti” ja tiedustelutkimuksen metodiikka 205

Täydennys

- Mari K. Niemi*, Täsmennys numeroon 1/2014: Unohtunut naishaastaja 220

Keskustelua

- Jorma Kalela*, Historia ja demokratia 221

Syväluotaus

- Juba Janbunen*, Krimin tataarit historian tekijöinä ja kohteina 230

Arvioita

- Stanley G. Payne, Civil War in Europe 1905–1949. (*Vesa Vares*) 234

- Samu Nyström, Poikkeusajan kaupunkielämäkerta – Helsinki 1914–1918 (*Marko Tikka*) 236
Meri Herrala, The Struggle for Control of Soviet Music From 1932 to 1948 – Socialist Realism vs. Western Formalism. (*Riikka Palonkorpi*) 236
Antti Parpola, Toivo/Häpeä – Psykiatria modernissa Suomessa. (*Petteri Pietikäinen*) 238
Hernán Cortés, Kirjeitä kuninkaalle. Suomentanut Yrjö Liimatainen. (*Vesa-Matti Kari*) 240
Taina Uusitalo, Elämä työläisnaisten hyväksi. Fiina Pietikäisen yhteiskunnallinen toimijuus 1900–1930 – Tutkimus työväenliikkeen sukupuolisidonnaisista käytännöistä. (*Matti Hanrikainen*) 242
Pekka Kaarninen, ”Tukkijätkät ja moderni” – Tukkilaisuus, metsätyö ja metsäteollisuus suomalaisissa näytelmäelokuviissa. (*Jukka Kortti*) 242
Ville Pitkänen, Puolueiden keskustelutilaisuuksista mediatapahtumiksi – Television vaaliohjelmat ja niihin liittynyt sanomalehtijulkisuus 1960-luvulta 1980-luvulle. (*Raimo Salokangas*) 244
Timo Vilén, Ragnar Granitin Nobel-ura – Tutkimus tieteen palkinnoista ja palkintojen tietees-tä. (*Jyrki Paaskoski*) 245
Erkka Railo & Paavo Oinonen (toim.), Media historiassa. (*Heidi Kurvinen*) 247

Tiedemaailma

- Katariina Mustakallio*, Päivi Setälä in memoriam 249
Anu Lahtinen, Tilaushistoriakeskuksen ja SKS:n yhteistyö 250
Kirjoittajat 250

Kansi: Norjalainen toimittaja Eirik Sundvor (1902–1992) kuvasi Neuvostoliiton arkea vuonna 1935. Kuvaaja: Eirik Sundvor. Kuva: Trondheimin kaupunginarkisto.